...ప్రారంభించి నర్సులకు ఆధునిక పద్ధతులలో శిక్షణ ఇచ్చింది. 1907లో ఆమెను 'ఆర్డర్ ఆఫ్ మెరిట్' తో సన్మానించారు. ఈ బహుమతి పొందిన తొలి మహిళ ఆమె.

చేరారు. ఆ వూరు నగలలో పొదిగే పచ్చలకు ప్రశిద్ధి. అక్కడ్నుండి తూర్పుగా భయం

'చైనాలోని వివిధ ప్రాంతాలలోనూ, టిబెట్లు, బర్మా, మలయా, సుమత్రా, జావా, జపాన్,

"ఆఖరికి బలవంతాన నన్ను నేను లావణ్యా నెంబర్ టు-కాకుండా రక్షించు కున్నాను" - చెప్పులు విప్పుకుంటూ భార్యతో అన్నాడాయన.

"ఎవరైనా శాపాలు పెట్టే ఇన్స్‌పెక్టర్ వచ్చాడా మీ స్కూల్‌కి?" - వేళాకోళం చేసిం దామె.

"అబ్బే-అంతకు మించిన వృష్య శృంగుడూ, ప్రవరాఖ్యుడి కథ యిది - యింకొకసారి నన్ను సిగ్గులేని, బుద్ధిలేని జీవిగా నిరూపిద్దామని శాయశక్తులా ట్రై చేశాడు అశోక్" -

'శుభం' అదా సంగతి, ఆయనగారి పెళ్ళి గురించి పిచ్చిగా అయన్నోగానీ, ఇంకెప్పు రితో గానీ -'పూసుకొని' మాట్లాడకండి, మీరేదో ఆయనకి శ్రేయోభిలాషుణ్ణే అని అనుకుంటారు గానీ - నిజానికి ఆయనకి ఆయనే అప్పుడూ కాడు శ్రేయోభిలాషీకాడు. అది తెలుసుకోండి ముందు'- మంచి నీళ్ళం దిస్తూ ఆమె.

'అవును అల్లాగే కనబడుతోంది'-అని గొణుక్కున్నాడు డైరీ రాసుకుంటూ ఆయన:

'ఇంతకీ లావణ్య నెంబర్ ఒన్ ఎవరూ? ముందా సంగతి చెప్పండి. మీరు నెంబర్ టూనో కాదో నేను తేలుస్తాను" కస్సించింది ఆమె. ఆ విషయం పొడిగించవద్దని సలహా చెప్పిన మహాతల్లే యిన్‌స్టాల్‌మెంట్ బేస్‌లో పాత కూపీలు లాగుతోంది. ఏమిటో ఈ తరతరాల స్త్రీల ఆసక్తులు, ఈకొద్దిపాటి ఆలోచనా కాలాన్ని కూడా భరించలేని ఆమె - "యిది వరకు లావణ్య మన అశోక్‌కి ఏమన్నా 'ఎల్ స్క్వేర్' అపహరించిందా? చెప్ప రేమిటీ?" మా యిద్దరి మధ్య ఎనభై ఎనిమిది శాతం - ఒక కోడ్ లాంగ్వేజి నడుస్తూ వుం టుంది. అది పెళ్ళి అయిన కొత్తల్లో 'పబ్లిక్‌లో - ఏకాంతం' అనుభవించటానికి చేసు కున్న ఏర్పాటు లెండి. దాంపత్యం అంటే ఒక 'అవిరామ స్నేహం' కదా- "అబ్బే! మనని వలచి లెటర్స్ రాసేవాళ్ళు కూడానా - - -"

"గతంలో మా యిద్దరితో కలిసి పని చేసింది. లావణ్యా టీచరు - ఆమె ఒకసారి ఇల్లా లెటర్ రాసింది - 'అందం, చందం, చదువు, సంస్కారం, విశాల భావాలు గలది మా - 'సువర్ణ' మా కొలీగు, మీ రెడ్లే - మీ గురించి చెబితే - 'అవును చేసుకుం టాను' - అని ఆసక్తి చూపింది. ఆమె తల్లి దండ్రులు మీ వాళ్ళను కల్సు కుంటారు. మీ అడపడుచులాంటి దానిని, రిప్లయ్ రాయండి అని - " "ఈయన ఏమైనా రిప్లయ్‌యిచ్చారా?'

"పేరులేని మంది కొత్తరైటరు రచనను - భారీ పత్రిక ఎడిటరు లాగా బుట్టదాఖలా చేసే శాడు. నో రెస్పాన్స్"-పక్కవాళ్ళ ట్రాన్సిస్టర్ బాగుచేస్తున్నాను.

"ఏం-రాస్తే ఏం కొంప మునిగి పోతుందో - ననేనా?" "యా, చదువుకున్న నాగరీక స్త్రీని కోరు కుంటూనే - ఆమె ఈ పల్లెల్లో వుండలేదేమో - అని ఒక శంక మహానుభావుడికి. 'సెల్ఫ్ కాంట్రాడిక్టరీ సైకాలజీ' అతనిది" - ఆ స్క్రూ డ్రైవర్ యిల్లా ఇయ్యి, ఆమె తెచ్చి యిచ్చింది. ఎక్కడ పడితే అక్కడ పడేసుకునే పరికరాల్ని దాచేది ఆమే - మరి. "పేపర్‌లో ప్రకటించుకుని, లెటర్స్ రాసుకుని, ముందే అరమరికలు లేకుండా మాట్లాడుకునే ➝ పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుంటే అనక కొంపలు మునిగిపోయి, తగూలూ, విడిపోవటాలు జరుగుతాయని ఆయనగారి తీవ్ర విశ్వాసం" - స్క్రూబిగిస్తూ -

"ఆ - నవీన విధానాలన్నీ - దిక్కు, మొక్కూ, సిగ్గూ, బుద్ధీ-లేని వాళ్ళవి - అని గామోసు ఈ టైపు యువకుల అమోఘ అభిప్రాయం" -

"ఆయన్ని కన్నవాళ్ళు, తోబుట్టువులూ, యితర బంధువులూ - ఈయన పెళ్ళి గురించి పట్టించుకోరా?" "సంబంధాలేవీ రావటంలేదు - అని తల్లి, వాడిక్ష్టం అయినవాళ్ళని వాడు చేసుకోవచ్చు- అని తండ్రీ- అన్నారు నాతో మరి; - మీరే ఏదో చూసి పెట్టాలి' అని ఆమె అంటుంది పాపం నేనేమంటానో నీకు తెలీనిది కాదు కదా - " ఆ- పెళ్ళి విషయంలో దుబారా ఖర్చు కారాదు, మళ్లీ ఎవరైనా ఏమైనా కక్కుర్తి అనుకుంటే - ఏమి చెప్పగలను? --- యిదమ్మా మీ వాడి తత్వం - మమ్మల్ని గాడిదల కిందా, కుక్కల కిందా జమకట్టే ఏమీ సమాధానం చెప్పకుండా - వెర్రి వాళ్ళని చేసే మహా మేధావి - మీ వాడు" - ఇదీ నా సమాధానం.

"ఆదర్శ వివాహం, సాంప్రదాయ వివాహం - - అనే రెండు పడవలపై ఒకేసారి ప్రయాణానికి సిద్ధపడ్డ మొనగాడు అశోక్. అందర్నీ - సంతృప్తి పరిచే ప్రయత్నంలో తానే ఓ అసంతృప్తి, అవిశ్వాస రొంపిలో ఇరు క్కోబోయాడు" - ట్రాన్సిస్టర్‌ను ట్యూనర్‌కి కనెక్ట్ చేస్తూ - - - "పగలంతా ఆస్తి కుడిగా, రాత్రంతా నాస్తికుడిగా బతుకు వెళ్ళదీద్దా

"ఈ 'గోపీ' ఎవరు మధ్యన:"

"గోడమీద పిల్లి వాటం గాళ్ళ" కన్న మాట-

"ఈ మధ్యన పాలిటిక్స్ ఇన్‌లైవ్ ఇంకోటి ప్లే అవుతోంది - వీళ్ళ 'హాయన్'లో - - - కట్నాలూ, లాంఛనాలు - - - యిచ్చినంతే తీసుకోవచ్చునట- డిమాండ్ చేయకూడదు" - ట-

"ఇది బావుంది. అవును మరి 'కట్నం తీసుకోను' - అంటే 'ఏదో లోపాలున్నా యేమో' - అని అబ్బాయిల్ని - - - 'కట్నం ఫస్ట్ యివ్వను' -అన్న అమ్మాయిల్ని - 'ఎంత పొగరు!'-అని అయిన వాళ్ళూ, కాని వాళ్ళూ - ఆడిపోసు కుంటున్న యుగం ఇది."

"యింతలో యుగాలు గడుస్తాయి. చరిత్ర మట్టుకూ అంగుళం కదలదు" - సోల్డరింగ్ ఐరన్ ప్లగ్‌లో పెట్టు -

"మరి ఈయన ఏజ్‌బార్ అయిపోవ ట్లేదా?"

"అది ఎవరు వేసుకోవాల్సిన ప్రశ్న? - వచ్చే 'సెంచరీ' క్కూడా ఆయనకి రాని డౌట్ అది. వెనకాలనించి వచ్చే రిక్షావాడు- 'తప్పుకో బాబూ, తప్పుకోండి సార్' అనకుండా -

"తప్పుకో పటేలా, తప్పుకో తాతయ్యా - - -' అనేస్తే గానీ ఆత్మవిమర్శ మొదలవ్వదు అను కుంటా? అప్పుడింటికొచ్చి అర్థం చూసుకుంటాడేమో - మరి; "

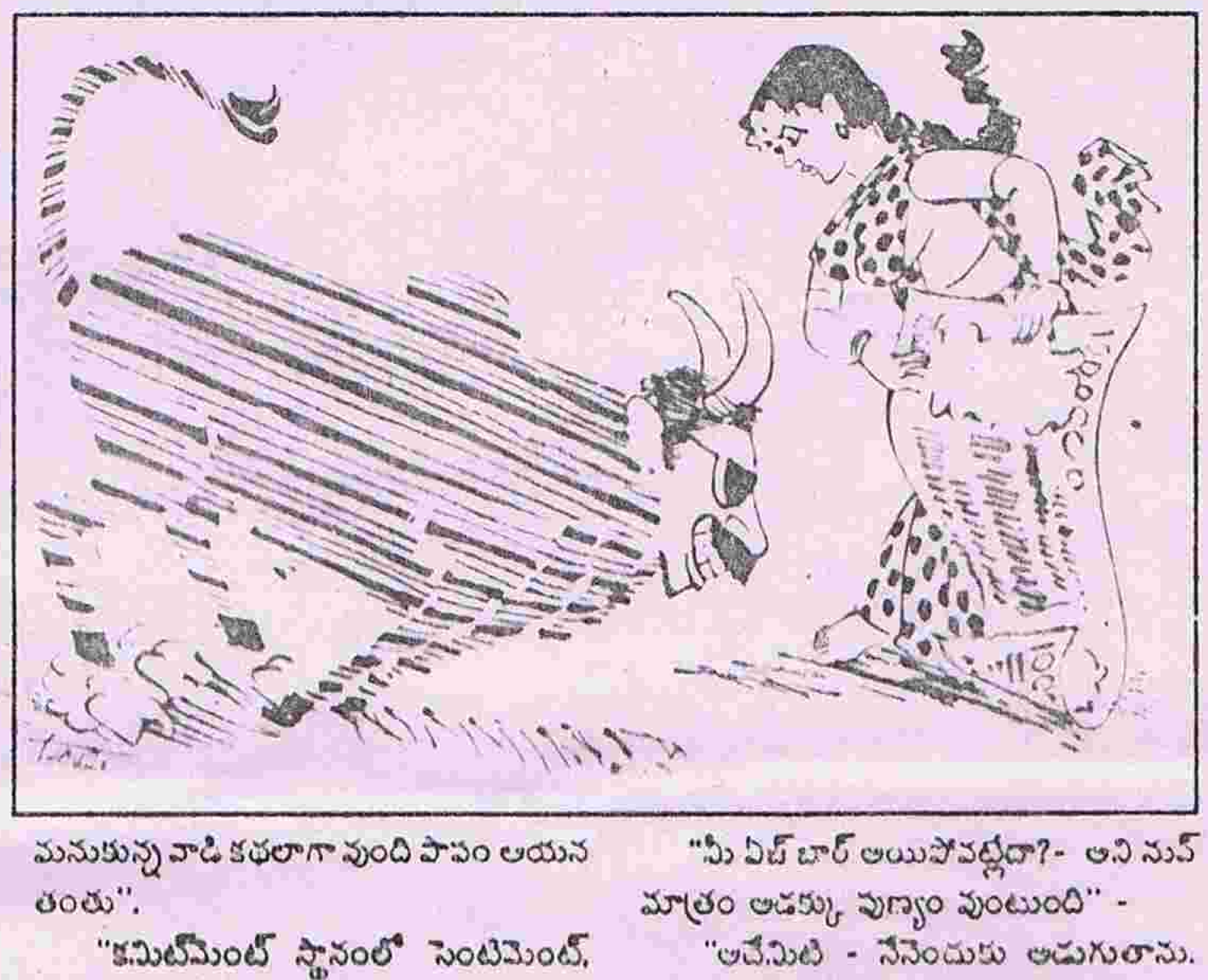

మనుకున్న వాడి కథలాగా వుంది పాపం ఆయన తంతు".

"కమిట్‌మెంట్ స్థానంలో సెంటిమెంట్, ఆశావాదం స్థానంలో అవకాశవాదం - రాసున్నట్టున్నది వీళ్ల జాతకంలో-" కుయ్ అని అరుస్తోంది రేడియోట్యూన్.

"సాంప్రదాయం జైల్లో కూచోని ఆదర్శ వంతం అయిన కలలు కనే యువకులు వీళ్ళు పాపం-ఆదర్శం-స్వంత పునాది - ఆత్మ విశ్వాసం, తెగింపు సీటపై -ఆధారపడి వుంటుంది - సాంప్రదాయం - పరాధీనత, ఎదిరించి, ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోలేని - 'ఆత్మ న్యూన్యతా భావం మీద ఆధారపడి వుంటుంది".

"ఈ టైపుల వారిని ఈ రెండు పడవలూ చివరికి కవ్వించీ, కన్‌ఫ్యూజ్ చేసి - యావజ్జీవ బ్రహ్మచర్యం అనే మొండిగోడ మీద త్యాగ పూరిత ఆదర్శం పేరుపెట్టి నిలబెడతాయి - అక్కడ తన యిష్టాయిష్టాలతో పని వుండదు. ఎంత గొప్ప పేరు, ప్రతిష్ట వచ్చి పడినా సరే - ఈ గోపీలకి-"

"మీ ఏజ్ బార్ అయిపోవట్లేదా?- అని నుప్ మాత్రం అడక్కు, పుణ్యం వుంటుంది" -

"అదేమిటి - నేనెందుకు అడుగుతాను. ఆయన కోసం తాపత్రయపడిపోయే మీరెన్ని సార్లు 'ఫూల్' అయ్యారో నే నెంగనా ఏమిటి?' - కాళ్ళకి కొబ్బరి నూనె రాసుకుంటూ ఆమె. 'యితరుల తప్పులు, వారికి పడ్డ శిక్షలు గమనించి జాగ్రత్తపడే మీలాంటి వాళ్ళే - మహా మేధావులు' ఓ.కె.-' అప్మ్మిటర్‌లోనికి చూస్తూ -

'థాంక్యూ - - - మీ ఇద్దరి స్నేహితులూ ఏమంటున్నారు?'

మొన్న కరుణాకర్ పెళ్ళిలో, ఓ ఫ్రెండ్-

'తలబై ఏళ్ళు వస్తున్నాయ్, ఎప్పుడు ఉద్ధరిస్తావ్ పెళ్ళి చేసుకొని అని అంటే - 'అవుతుంది. ఎప్పుడో అయ్యే టైంలో అవుతుంది వెయిట్ అండ్ సీ ' - అన్నాడు. చుట్టు ప్రక్కల లస్సీ తాగుతున్న మహా మహాలందరూ కొరబోయి ఖంగుతిన్నారు. నేను తప్ప, ఒక వేదాంతిని - 'నీ మనవడి పెళ్ళి ఎప్పుడు" అని అడిగితే చిరునవ్వు నవ్వి ఆన్సర్ యిచ్చినట్టు అనిపించింది నాకైతే -

అందుకే కొరబోలేదు. అదృష్టవంతుణ్ణే కాబట్టే - - పోస్ట్‌మాన్ అక్బర్ ఓ కవర్ యిచ్చి, మంచినీళ్ళు త్రాగి వెళ్ళిపోయాడు -

'హైద్రాబాద్ నించి మా లక్ష్మి రాసింది ' - ఏమైంది మా అశోక్‌ను కనుక్కున్నారా ? - అని . పాపం!?-లక్ష్మి సెక్రటేరియట్‌లో చేస్తోంది. కట్నం,లాంఛనాలు ఏమీ అడగని వాణ్ణే చేసు కుంటాను. పెళ్ళి అయినాక నావన్నీ అతనివే గదా - చదువూ, సంస్కారం, మంచి అలవాట్లు వుంటే, నన్ను మంచిగా చూసుకునే వాడు అయితే చాలు-' ఇదీ ఆమె ఫీచర్స్ -

సరిగ్గా పదిహేను రోజుల క్రితం -

టాంక్‌బండ్ పైన - 'గురజాడ విగ్రహం' వద్ద మేం ముగ్గురు కూలబడినప్పుడు ఓ చల్లని సాయంత్రం అంది - అలాగని -

'బావుందండి - మీక్కావల్సిన ప్రత్యేకతలు కల్గిన వ్యక్తికోసం మీరు మంచి ఆత్మవిశ్వాసంతో, ఆర్తితో, శ్రద్ధగా, ఆశావాదంతో - అన్వేషించండి - లభిస్తాడు'. ఫ్రూటీ త్రాగుతున్నాం - అప్పుడు బైనాక్యులర్స్ వాళ్ళు-' బుద్ధుణ్ణి దగ్గిరగా చూపిస్తాం-' అంటూ వచ్చారు - వాళ్ళతో నేనన్నాను.

'మా ఊరు వస్తే - నేను బైనాక్ లేకుండానే చూపిస్తానయ్యా - అతి దగ్గరగా' -అని. అదే సమయంలో నాభార్య అశోక్ గురించి తన ఫ్రెండ్ లక్ష్మికి వివరిస్తోంది. ఎవరి 'బుద్ధి లేని తాపత్రయం' వాళ్ళది - ఏమంటారు.

"అలాంటి వ్యక్తులు - వుండరండీ - ఎక్కడవుంటారు?" అంది ఆమె.

చివుక్కుమంది నాకు-భారతదేశ జనాభా గుర్తొచ్చింది-

'మీ ప్రయత్నలోపం వుందంటే-ఎవడో కట్నం, లాంఛనాలు కోరే చవట దొరుకుతాడు. వాడితో తృప్తిపడాల్సిన కర్మ పడుతుంది. పెద్దలుచూసి, కట్నకానుకలతో, సాంప్రదాయయుక్తంగా, హంగామా ఖర్చులతో జరుగుతున్నవి తరతరాలుగా దాంపత్యస్నేహం-విషయంలో ఘోరంగా దెబ్బతింటున్నా-అవే విధానాలను నమ్ముకుంటూ గోతిలో దిగిపోత న్నారు.యువతరం జాగ్రత్త-' అన్నాను. ఫ్రూటీ బాక్స్‌లు హుస్సేన్‌సాగర్‌లోకి విసురుతూ లేచాను యింక నడుద్దామని... ఆమె రాసిందన్నమాట ఈ లెటరు శుభం.

కిందటి వారమే రాసాం మేము తనకి.

'ఆ ఆదర్శ పెళ్ళికొడుకు అన్వేషణలో బ్రతుకంతా ఖర్చు అయినాపర్వాలేదు. అంతేకానీ నీ ఆదర్శాలకు సరిపోని వేధవని కట్టుకునే అఘోరింపుకంటే...' ఇలాఇలా... 'ఈ మొహమాటం, సిగ్గు, భయం, అపోహలూ, ఆత్మవంచన కలిగిన పైకి తేలని, ఆత్మవిశ్వాసం లేని... వాడి గురించి ఎవరు వివరిస్తారులేగానీ, నీ యిష్టం వచ్చినట్టు రాయి' 'ఏమి రాయమంటారో చెప్ప లేదు. ఏమి రాయను'. ఆవకాయ జాడీ తెస్తూ.

'ఆయన ధోరణి ఎల్లా వుందంటే-మనమేదో మేరేజీ బ్రోకర్స్‌లాగా ఇంతకన్న వేరే సుందర, సుకుమార, సాహసోపేతుడైన వరుడు దొరక్క ఆయన వెంటబడిన కుక్కల్లా అనుకుంటున్నాడు. నోరు విప్పి మాట్లాడడు.ఏమని రాస్తావు..." యువలోకం అంతా 'నూతిలోని కప్పల్లాగా క్షేమంగా అఘోరిస్తోంది" అని రాయి. చాలు' గ్లాసులూ-కంచాలు పెడ్తూ నేను ఆకలి గుర్తు వచ్చి-

మరీ కిరాతకులట. తార్తారులనబడే వారు

పోయేది.

ప్లేగు వ్యాధి పూర్తిగా నిర్మూలించబడం

ఈ వారం కథ

కొంతమంది కుర్రవాళ్ళు...

ఎం. భట్

"అన్నట్టు యింట్లో ఒక్క చుక్క నీళ్ళులేవు. తేవడం మంచిదేమో?"

"ఆ బిందె, బకెట్ యిలా తీసుకురా... లాగిపారేస్తాను"

యింట్లోకి కావలసిన నీళ్ళు నింపు కున్నారు. ఒక సూట్‌కేస్‌తో అశోక్ ప్రత్యక్షం.

"ఏటో ప్రయాణంలాగా వుందే"

"వెళ్ళొచ్చాను హైద్రాబాద్. బావగారిని కలవడం లేటయ్యింది".

"శుభం. ఐదవ తారీఖు 'బార్ బేరియస్ ఫంక్షన్' కోసం 'సెలక్షన్ కమిటీ' మొత్తాన్ని పిలుచుకురావడానికా?!" నవ్వేశాడాయన ఫిలాసఫీ ప్రొఫెసర్‌లాగా. నిష్క్రమించాడు.

"ఏమిటి, ఏమిటా ఫంక్షను? సెలక్షన్ కమిటీ ఏమిటి?" అడిగింది ఇల్లాలు.

"ఇంకేంవుంది. చరిత్రలో అశోకుడికి కళింగయుద్ధం-మనవాడికి పెళ్ళిచూపులు. 'ఆ సెలక్షన్ కమిటీలో తనుతప్ప అందరూ చీఫ్ మెంబర్స్'. యింతకీ ఆ సూట్‌కేస్‌లో ఉన్నవి ఏమిటో గెస్ చెయ్యి చూద్దాం?! ప్రజాస్వామ్యపు బేలట్ పెట్టిలాంటిదది"

"ఏం వుందీ, ఆరువు పట్టుబట్టలు, అరువు ఆభరణాలు. అవెందుకో మీరు గెస్ చెయ్యండి చూద్దాం"

"యివి పెట్టుకొని, అవి కట్టుకొని వెళితే, మనకి బాగా గౌరవం లభిస్తుందో లేదోగానీ 'రేటు' మాత్రం బాగా పలుకుతుంది"

"యిన్నైనా జరుగుతుందంటారా?"

"రేపీపాటికి తేలిపోతుంది. తొందరెందుకు?!"

"ఆలస్యం అమృతం-ఎండ్రిన్ కాబట్టి"

"తథాస్తు" విశ్వకళ్యాణంకోసం పెళ్ళి చేసుకుంటున్నాడు. మరునాడు మబ్బు మబ్బుగా వుంది. కానీ ఆ యింటిలో వాళ్ళం దరికీ ఎండకొట్టినట్లు మొఖాలలో కళా కాంతులు లేవు. సెలక్షన్ కమిటీ యావత్తూ వారి ఊరికివారు దయచేశారు. సంగతి అడిగితే మన 'అజన్మ బ్రహ్మచారి' యిలా సెలవిచ్చాడు.

"నచ్చలేదు"

"ఎవరికి నచ్చలేదు. మీకా, వాళ్ళకా, మీ వాళ్ళకా?"- భేతాళుడిలాగా అడిగాను.

"మా వాళ్ళకే. కొద్దిగా 'వాయిస్' నచ్చలేదు"

"అసలు మీ వాయిస్ ఆమె విందా? అసలే యిట్లాంటి పెళ్ళిచూపుల్తో, కొమ్ముచూసి బేరాలతో విసిగిపోయి వున్న ఆమెను మనవాళ్ళు వేసిన యక్షప్రశ్నలు ఏమిటో?"

"యింతకీ ఆమె పేరు ఏమిటి?"

ఏదో గొణుక్కున్నాడుగానీ చెప్పలేక పోయాడు పాపం.

"ఒక 'పేరా' వుంటుందా ఆమె పేరు? యింతకీ 'ఆమె బి.యస్సీ. అయ్యిందో లేదో డౌటు' అన్నారుకదా, అది తేలిందా?" "ఆఁ బి.యస్సీనే అట" అని వెళ్ళిపోయాడు. మన ... హీరో.. మరునాడు యింకో సంబంధం. ఈ కేసులో ఏది నచ్చదో, ఏ విషయం బాగోదో, ఏన్ని టెస్ట్ చేస్తారో మరి. పెళ్ళి చూపులకి రమ్మని పిలిచేటందుకు ఆహ్వాన సంఘం రాబోతుండగా-

"మీరూ వుండండి" అని నన్నూ కూర్చో బెట్టారు. రేడియోలో - గరగరలతోపాటూ...

"స్వాతంత్ర్య దేశంలో చావు కూడా పెళ్ళిలాంటిదే బ్రదర్" అనే పాట మ్రోగుతోంది.

"ఎంతలో వున్నారు?!" అని 'సంబం ధాలు రావట్లేదు మొర్రో!' అని విన్నటిదాకా అన్న తల్లి బేరం మొదలుపెట్టింది. ఈ సంబం ధంతెచ్చిన వీరయ్యగారు నవ్వుమొహంపెట్టి-

"మూడు. నాలుగు మధ్యవున్నారు. నేను 'నాలుగున్నర' అన్నా కాదనరు. బంగారం వంటి సంబంధం మీరంతా ఒప్పుకుంటా రనిపించే తెచ్చాను"

క్రీస్తుపూర్వం మొదటి రెండు శతాబ్దాలలో ఈజిప్టు, రోమన్‌నాగరికతలలో 'స్లేవ్ మార్కెట్'లో బానిసల అమ్మకం 'చారిత్రాత్మకం' అన్నారు. హరిశ్చంద్రుడు భార్యాబిడ్డలని అమ్మకానికి పెడితే దానిని 'పౌరాణికం' అన్నారు. మరి ఈ పెళ్ళికొడుకుల అమ్మకాన్ని 'ఆధునికం' అనవచ్చా-అనుకుంటూ అశోకుకేసి చూశాను.

ఈ బేరసారాలేవి వినబడనట్లే, తనకు అస్సలు సంబంధంలేనట్లే, 'నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు' - ఎలా కూర్చోగలుగుతున్నాడో- పశువుల సంతలో ఆ మూగజీవులు తమపై పాడే వేలంపాటలని ఎలా ఎందుకు అర్థం చేసుకోలేవో మనకు తెలుసు. అవి మనం తగా అభివృద్ధి చెందలేదట. నేను లేచాను. ఆ ఆధునిక సంతలోంచి-

"ఉండండి. వాళ్ళొస్తున్నారుకదా" అన్నాడు అశోకు.

"కొన్ని ముఖ్యమైన పాయింట్లు రాయాలి. మళ్ళీ వస్తా. యింతలో మీ బేరాలు కానియ్యండి' ' యింటికి వచ్చి సంగతి చెప్పాను. నీళ్ళు వడబోస్తూ నా భార్య అంది.

"వ్యభిచారులు కనీసం ఒళ్ళు అమ్ము కుంటారు. కానీ ఈ కట్నాల పెళ్ళికొడుకులు దేనికి అమ్ముడుపోతున్నట్లు?"

"కట్నాలకి, దొంగతనాలకి, కుంభ కోణాలకి, ముష్టి ఎత్తడానికి ఒకటే కారణం. పెట్టుబడి. శ్రమ లేకుండా అప్పనంగా తోటిజీవులని దోచడం-చాలా ఈజీకదా అని. విచిత్రం ఏమిటి అంటే దొంగతనంలో, ముష్టిఎత్తడంలో కొద్దోగొప్పో శ్రమవున్నట్టే అనిపిస్తోంది"

"ఈ కట్నాల పెళ్ళిళ్ళు-అన్నీ స్త్రీలు సంసారం అనే పేరుతో చేస్తున్న వ్యభిచారం-అంటేడబ్బిచ్చి పొందుతున్న సాంఘిక సౌకర్యాలు కావా?!"

"ఈ విధంగా యిచ్చేవాళ్ళు, పుచ్చుకుంటున్నవాళ్ళు, యిప్పిస్తున్నవాళ్ళు-ఆలోచించడం మానుకొని యింకా ఎన్ని శతాబ్దాలు యిదే వ్యవస్థని కొనసాగిస్తారో మరి?!"

"బావుంది. కట్నం తీసుకొని చేసుకుంటున్న పెళ్ళికొడుకులు సాటి వ్యభిచారులని నిమర్శించే, అసహ్యించుకునే-అర్హత పోగొట్టుకుంటున్నారు"

"దేశభక్తిలేనివాడికి, రాజకీయాలని నిమర్శించే హక్కులేనట్లు"

'మన ఆశావాదాన్ని, ఆత్మీయతనీ కూడా ఆయన వెర్రికిందా, పిచ్చికిందా, స్వార్థంకిందా జమకట్టాడు. 'ఉయ్ ఆర్ నథింగ్ బట్ సెకండ్ లావణ్యా' 'దట్సాల్' అన్నది ఆమె అన్నం పెడుతూ...తనను కూడా లావణ్యాల లిస్ట్‌లో వేసుకుని 'ఒకళ్ళమాట తీసివేయలేకపోటంకాదూ పాడూకాదు. అదొక రోగం, యిలా ఎటూ లేల్చక పోవటం-తామంటే తాపత్రయపడే వాళ్ళకి దోకువచ్చేంత యిబ్బంది-అని ఇతనికెప్పుడైనా అనిపిస్తుందా-' అని అనుమానం.

'మనమాటమీద చేసుకొని, రేపు సరిగ్గా సంసారం నిర్వహించలేక, లేక తన యింట్లో వాళ్ళకి ఆమెని బానిసచేసి సుఖపెట్టక, అప్పుడు కూడా మొహమాట పడితే... మనం మధ్యన రొష్టపడాలి. ఆదర్శాన్ని నమ్ము కొచ్చిన ఆమె బాధపడాలి. రక్షించాడులే. ఆయన ఒప్పుకున్నట్లుకాదు. తప్పు కున్నట్టూకాదు. అదొక ట్రిపు'. కంచాలు, గ్లాసులు మోరీలో వేశాను. మిగతావి తను సర్దుకుంటోంది.

'సరేగానీ మా లక్ష్మి ఓ పాట రాసి పంపమంది. అది మన కేసెట్లలోవుందా?'

'ఏమిటదీ-'

'శ్రీశ్రీ దిట - 'కొంతమంది కుర్రవాళ్ళు.. పుట్టుకతో..." అని తర్వాత ఏదో వ్రాసింది నాకర్థంకాలేదు. వుందా.యింతకీ...'

'సుబ్బరంగా వుంది. గానీ- ఆ రికార్డు రాసి పంపు-ఆమె లెటర్‌కి సమాధానం అంతా దానిలోనే వుంది. రక్షించింది-'

'కేసెట్ ప్లే చేసి, రాస్తోంది నా భార్య.

'కొంతమంది కుర్రవాళ్ళు-పుట్టుకతో...'

జీవితంలో నిష్క్రియా భాగస్వామ్యం-ఈ నిరాశావాదం, 'పదిమంది గొర్రెలలాగా నడిచిన బాటనే నడుద్దాం' అనుకునే నిర్జీవ శైలిలో సజీవ సమాధి-అదేనా వీరు సాధించ దలచిన పరమావధి... అయ్యో శ్రీశ్రీ!

యాపకల్పనలో, అధికార పీఠాలను జిడ్డులా అంటిపెట్టుకోవాలన్న నీచ రాజకీయ పన్నాగాలలో కూరుకు పోవటమేనన్నది జగమెరిగిన సత్యం.

మన ప్రభుత్వాల, ఆరోగ్య అధికారుల, ఆరోగ్య ప్రణాళికా కర్తల అనాలోచనా ధోరణి దుష్ఫలితమే ఈ ప్లేగు వ్యాధి అని చెప్పక తప్పదు. కొద్ది సంవత్సరాల క్రితమే పూనాలోని ప్లేగు నియంత్రణ కేంద్రాన్ని కూడా మూసివేశారు. అప్పుడు కొందరు ఎన్.ఐ.సి.డి. అధికారులు అభ్యంతర పెట్టినప్పటికీ లెక్క చేయలేదుద. నేడు దేశంలో ప్లేగు వ్యాధి విజృంభించి, దాని నివారణకు రోగ-నిరోధక టీకాలు యివ్వడానికి కూడా మన ప్రభుత్వం దగ్గర ఏమీ లేదు. వ్యాధి ప్రబలిన వారంరోజుల్లో ఈ టీకాలు యివ్వాలి. అవి యిచ్చిన ఏడు వారాల తరువాత గానీ నిరోధక శక్తి మొదలవుతుంది. ప్రస్తుతం అన్నీ చక్కగా జరిగితే అక్టోబరు నెలాఖరు నాటికి గానీ ఈ వాక్సిన్ తొలి కోటా అందుబాటులోకి రాదు. ఇక ప్రస్తుతం మార్కెట్లలో వున్న టెట్రాసైక్లిన్ మాత్రలు నల్ల బజారుకు తరలిపోయాయి. ఇదేమీ పట్టనట్లుగానే ప్రభుత్వం కళ్ళు మూసుకు కూర్చున్నది.

పర్యావరణ అసమతుల్యత, పారిశుద్ధ్య లోపం, పట్టణ ప్రాంతాలలో జన సాంద్రత పెరిగి పోవడం, ప్రభుత్వాల అలక్ష్య ధోరణి-ఇవే నేటి ప్లేగు మహమ్మారికి ప్రాణంపోసి ప్రజల ప్రాణాలు తీస్తున్నదని చెప్పక తప్పదు. ఇదంతా పాలకుల పుణ్యమే.

ఈ దశలో ప్రజలు, వైద్య నిపుణులు ముందుకు రావాలి. ప్రభుత్వాల, అధికారుల, నిద్ర మత్తును వదిలించి, సాంక్రామిక వ్యాధుల అణచివేత కార్యక్రమంలో సమిష్టి బాధ్యత వహించడం మినహా గత్యంతరంలేదు.

ఆనంద ఆశ్రయం

(8వ పేజీ తరువాయి)

చేయాలి. వారి తదనంతరం యీ డిపాజిట్ ఎవరికివ్వాలో తెలియజేయాలి. లేదా ప్రతి నెల రు.600 అందజేస్తానని ఉద్యోగులెవరైనా హామీ యివ్వాలి. తగినంత డబ్బు లేకుండా, యిలాంటి ఖచ్చితమైన షరతు లేకుండా మెస్ నడపడం సాధ్యంకాదని, ఉచిత అన్నదానం చేయడానికి తగినంత డబ్బు సమకూరితే అలాంటి కార్యక్రమం నిర్వహించడం కన్నా మించిన ఆనందం తమకు వుండదని నిర్వాహకులు తెలిపారు.

ఇందులో స్త్రీలకు కూడా ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామని, వృద్ధ దంపతులు ప్రత్యేకంగా తమ కోసం కాటేజీ నిర్మించదలచుకుంటే యీ సంస్థ ప్లాను ప్రకారం వాటిని నిర్మించుకుని బతికివున్నంతకాలం అందులో వుండవచ్చునని పరమాచీ తెలిపారు.

మాటలు కోటలు దాటుతాయి, కాని చేతలు గడప దాటని యీ రోజుల్లో నిర్వాహకులు యీ నానుడికి భిన్నంగా వ్యవహరించి ఆదరణ కోసం అర్రులుచాచే, గత వైభవాన్ని తిరిగి చూడ నోచుకోలేని వృద్ధులకు సంతృప్తికరంగా వ్యవహరిస్తారని, యిది వారి పట్ల అక్షరాలా ఆనంద ఆశ్రయం కాగలదని ఆశిద్దాం.